

EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

GAS geven: Doelgericht werken aan taal en lezen in Passend Onderwijs

Utrecht, Netwerkdag voor Taalspecialisten
20 april 2017

Judith Stoep, Expertisecentrum Nederlands

Consortium GAS geven

EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

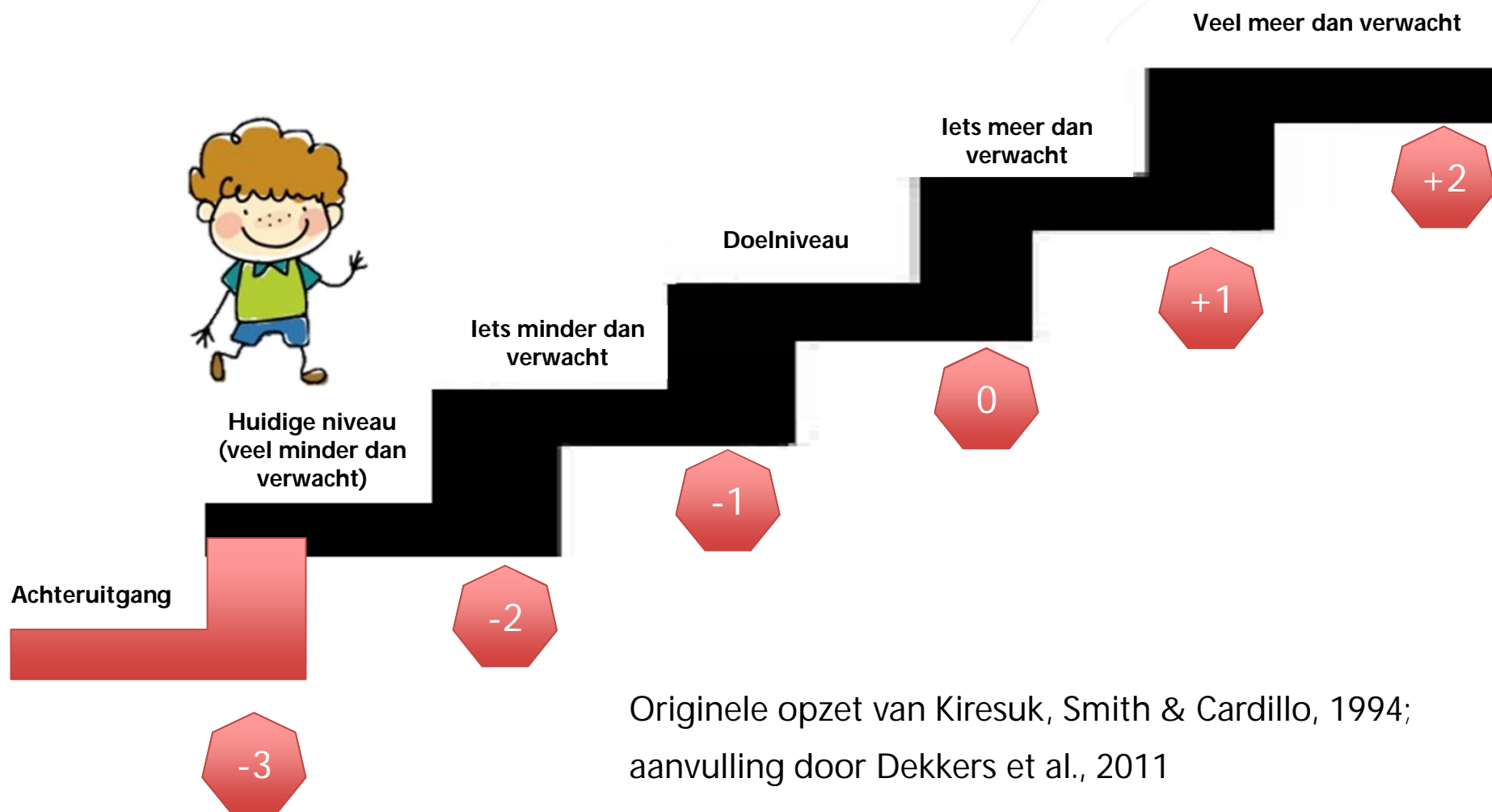
Opbouw workshop

- Kernpunten GAS
- Stappenplan
- Zelf aan de slag met een casus
- Uitwisseling
- Opbrengsten project *GAS Geven*
- Wat neem je mee?

Inzet GAS in relatie tot ontwikkelingsperspectief

- GAS=Goal Attainment Scaling
- Korte- en middellange termijn doelen
- Formatieve toetsing (i.p.v. summatief)
- Gemeten verandering is individueel, domeinspecifiek
- Belangrijk kenmerk: ieder kind zijn eigen doelen, die in verschillende stappen worden beschreven, en die gerelateerd zijn aan concrete activiteiten

Goal Attainment Scaling: mate waarin doel behaald wordt

Originele opzet van Kiresuk, Smith & Cardillo, 1994;
aanvulling door Dekkers et al., 2011

Voordelen^a

- Bevordert het gezamenlijk stellen van doelen (multidisciplinair overleg)
- Meer objectief
- Meer focus
- Kind/cliënt staat centraal
- Realistische verwachtingen over de onderwijsinzet/interventie bij alle betrokkenen
- Ook kleine stappen worden zichtbaar
- Hoge tevredenheid (sociale validiteit)^b

a. McDougall & Wright, 2009

b: Steenbeek et al., 2005

Stappenplan GAS

1. Begin-situatie

- Breng de beginsituatie in beeld om te bepalen wat een haalbaar en uitdagend doel is

2. Definiëring

- Beschrijf het kerndoel, de setting, de wijze van meten en de opdracht op het GAS-formulier

3. Doelen

- Ontwerp de doelen en vul deze in op het GAS-formulier; denk daarbij aan het SMAARTIO formuleren van de doelen en het gebruik van gelijke intervallen tussen de stappen

4. Checklist

- Loop de checklist na om te kijken of het GAS-formulier goed is ingevuld

5. Evaluatie

- Maak na ieder interventiemoment een inschatting van het niveau dat de leerling op dat moment heeft gehaald, en noteer dit op het formulier in de grafiek
- Schrijf het behaalde eindniveau aan het eind van de GAS-periode op het formulier
- Bespreek het resultaat met de betrokkenen

GAS geven

Een stappenplan
bij het werken met een GAS-schaal

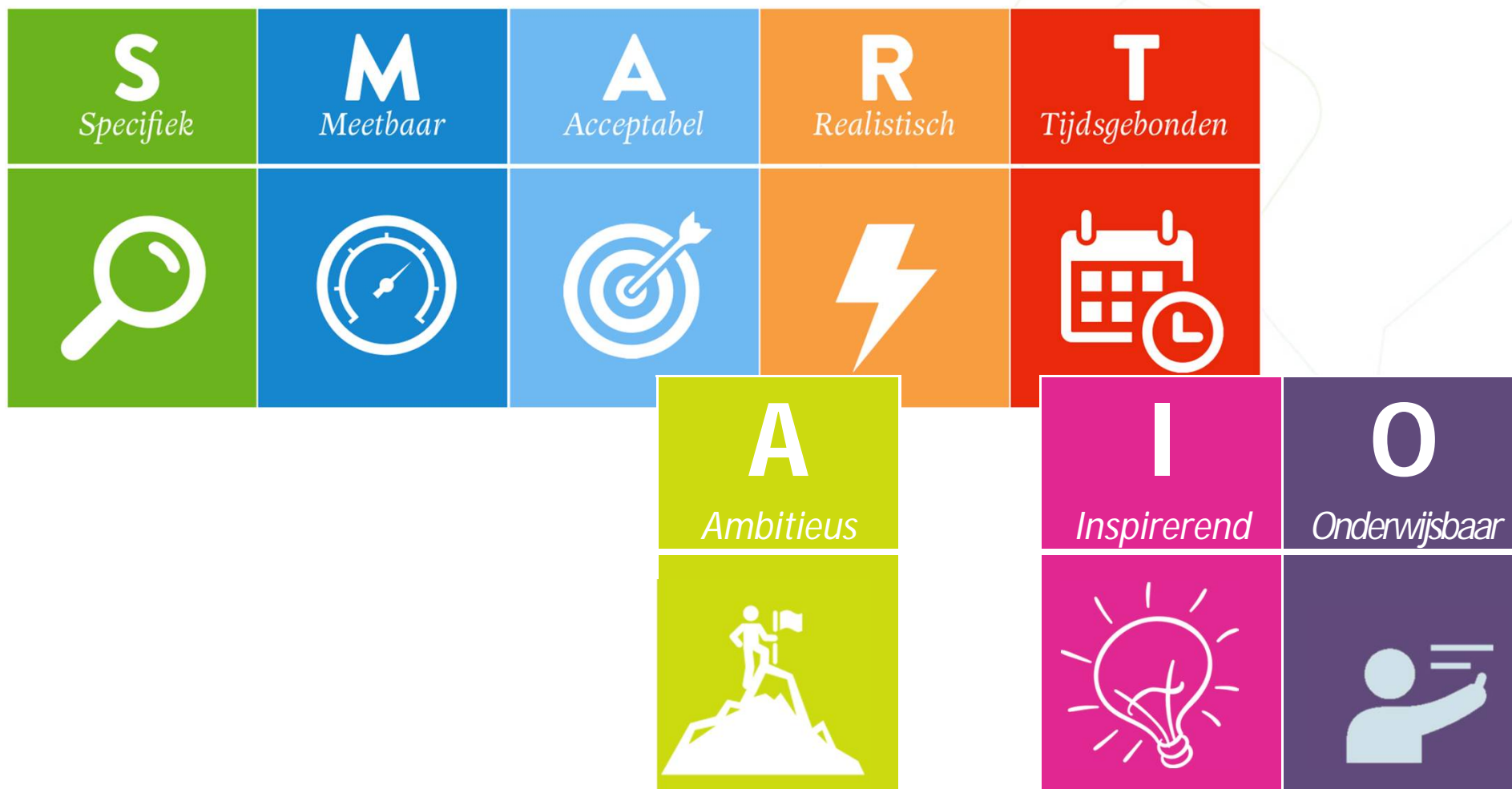

Ten behoeve van Stap 3: Criteria GAS-schalen (Steenbeek et al, 2008)

- Alle doelen hebben betrekking op vaardigheden en activiteiten, en zijn verbonden met een hulpvraag.
- De doelen zijn betekenisvol en relevant voor de kinderen en hun sociale netwerk.
- Ieder doel wordt zo duidelijk mogelijk beschreven:
  - Ordinaal, met zoveel mogelijk gelijke intervallen
  - Een dimensie waarop verandering verwacht wordt
- Ieder niveau beschrijft gedrag dat binnen 10 minuten waar te nemen is
- Can-do principe
- SMAARTIO

SMAARTIO

*Stap 4: Checklist**

- SMAARTIO
- Gelijke intervallen
- 1 variabele
- Actuele beginsituatie
- Haalbaar 0-doel
- Meting binnen 10 minuten
- Draagvlak
- Tijdlijn is duidelijk
- Klinisch relevant
- Tegenwoordige tijd
- Ook door anderen te meten
- Bekende, concrete termen (geen jargon)

* Zie ook King et al., 1999
Steenbeek et al, 2008; McDougal & King, 2007

EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

Opbrengsten volgens CoP

- Training helpt bij opstellen GAS-schaal
- Goed toepasbaar bij kind met individuele leerlijn
- Kwaliteitsverbetering handelen
- Coaching en intervisie is helpend

E-learningomgeving

Binnenkort op Eduseries: <http://www.eduseries.nl/>

Online kennismakingstraject, bestaande uit:

- Leermodule met opdrachten
- EduTalks
- Edutorial
- Stappenplan en checklist
- Handleiding

- ⚙ Beheer
- ✳ Welkom
- 📖 Lessen**
- ✅ Opdrachten
- 📊 Cijferlijst
- 📖 Bronnen
- 👤 Deelnemers
- 👤 Docenten
- 💬 Chat

Lessen

+ Toevoegen ▼ Toon lesonderdelen

Lijst 4 Analyse

🗑 Verwijderen

☐ Les

Kennismakingsmodule 1: Redenen voor het gebruik van GAS

De eerste module is een kennismaking met GAS en geeft inzicht in de redenen die een school of leraar kan hebben om GAS te gebruiken bij een of meerdere leerlingen.

Kennismakingsmodule 2: Werken met GAS

In de tweede module staat de werkwijze van Goal Attainment Scaling centraal. Aan de hand van een video en een korte verwerkingsopdracht krijg je meer inzicht in hoe de GAS-schaal werkt in de praktijk.

Kennismakingsmodule 3: De stappen van GAS

In de derde module word je meegenomen in het maken van een GAS-schaal. Je krijgt voorbeelden te zien van de verschillende stappen waar GAS uit bestaat, en je gaat dit praktisch uitvoeren voor een van jouw leerlingen.

Kennismodule 4: Voor- en nadelen van GAS

De vierde module laat zien wat de bruikbaarheid van GAS is voor de praktijk van het onderwijs. Eventueel kun je samen met collega's bediscussieren of deze methode past bij jouw onderwijs of bij jou op school.

- 📄 Doel en inhoud van de module
- 📄 EduTalk: De voor- en nadelen van GAS en informatie over het online traject
- 🔄 Het werken met GAS en de GAS-schaal
- 🔄 Evaluatie EduSerie
- 📄 [Informatie over het vervolgtraject](#)

Bronnen

- Dekkers, K., Viet, E. de, Eilander, H., & Steenbeek, D. (2011). *Goal Attainment Scaling (GAS) in de praktijk, Nederlandse handleiding*. Breda: Revant. Beschikbaar op www.Revant.nl
- King, G.A., McDougall, J., Palisano, R.J., Gritzan, J., & Tucker, M.A. (2000). Goal Attainment Scaling. *Physical & Occupational Therapy In Pediatrics*, 19(2), 31-52.
- Kiresuk, T.J., & Sherman, R.E. (1968). Goal Attainment Scaling: A general method for evaluating community mental health programs. *Community Mental Health Journal*, 4, 443-453.
- Kiresuk, T., Smiths, A., & Cardillo, J. (Eds.) (1994). *Goal Attainment Scaling: Applications, theory, and measurement*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- McDougall, J., & King, G. (2007). *Goal Attainment Scaling: Description, utility, and applications in pediatric therapy services. Resource book/training manual*. London, Ontario: Thames Valley Children's Centre.
- McDougall, J., & Wright, V. (2009). The ICF-CY and Goal Attainment Scaling: Benefits of their combined use for pediatric practice. *Disability and Rehabilitation*, 31, 1362-1372.
- National Professional Development Center on Autism Spectrum Disorders (2010). *Goal Attainment Scaling*. Verkrijgbaar op: http://autismpdc.fpg.unc.edu/sites/autismpdc.fpg.unc.edu/files/imce/documents/GAS_PowerPoint_2010.pdf
- Roach, A. T., & Elliott, S. N. (2005). Goal attainment scaling: An efficient and effective approach to monitoring student progress. *Teaching Exceptional Children*, 37(4), 8-17.
- Steenbeek, D., Ketelaar, M., Galama, K., & Gorter, J. W. (2008). Goal Attainment Scaling in paediatric rehabilitation: a report on the clinical training of an interdisciplinary team. *Child Care Health and Development*, 34(4), 521-529.
- Steenbeek, D., Meester-Delver, A., Becher, J., Lankhorst, G. (2005). The effect of botulinum toxin type A treatment of the lower extremity on the level of functional abilities in children with cerebral palsy: evaluation with goal attainment scaling. *Clinical Rehabilitation*, 19, 274-282.

EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

Contact

Judith Stoep

j.stoep@expertisecentrumnederlands.nl

